

Iň gowy sowgat / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Iň gowy sowgat / hekaýa IŇ GOWY SOWGAT

Şazada bilen Gülzadajyk kakalaryna bildirmejek bolup ýuwaşjadan beýleki otaga geçdiler. Muny bolsa olaryň öz aralarynda hyşy-wyşy edişip oturanlaryny hälden bări synlap oturan Myrat aga çagalarynyň bir zadyň ugruna çykandyklaryny aňyp otyrdy. Gülzada bilen Şazada beýleki otaga geçenlerinden soň, ýaňja gürläp başlan kiçijik Aýzadajyk hem paýtyklap bulardan galmajak bolup şol otaga tarap ýoneldi. Çagalaryň ejeleri edil häzir öýde ýokdy. Ol gapdal howludaky goňşularyna gidipdi. Myrat aga ýuwaşlyk bilen çagalaryň otagyna bardy. Görse, bular otagy akan-dökän edipdirler. Reňkli kagyzlar, dürli-dürli ýasalan güller we kagyza çekilen suratlar. Myrat aga:

– Çagalar, bu nä bolus, siz näme işläp otyrsyňz? – diýdem welin, her kim bolşuna görä tapan-tupan zatlaryny gizlemäge çalyşdylar. Ol bu başagaýlygy görüp:

– Siz näme işleýänem bolsaňyz maňa-da aýdyň, bileje işläliň. Menem size kömek edeýin, çagalar. Menden hiç zady gizlemäň – diýdi. Şondan soň çagalar biraz köşeşip, kakalaryna gysmyljişyp, bir-birden jedirdeşip gürläp başladylar.

Şazada:

– Kaka, bilýäňmi näme, bahym 8-nji mart baýramy. Ejeme sowgat taýýarlaýarys. Ýöne belli-külli näme etjegimizi bilemezok. Sen bize kömek etsene, kaka – diýdi. Myrat aga bir zady ýadyndan çykaran ýaly bolup:

– Wi-iý, huşum gursun. Heý, munuň ýaly zatlaram bir ýatdan çykaryp bolarmy? İş bilen başagaý bolup, keýwanyny ýatdan çykaraýypdyrys – diýip, öz-özi bilen gürleşdi. Soň hem:

– Oglum, bilýäňmi näme, bu baýramçylykda diňe bir ejelerimizi däl, eýsem, uýalarymyzy hem gutlamaly ahyryn. Seniň ýatdan çykaran zadyň ýokmy, hä? – diýdi. Şazadajyk:

– Kakam dogry aýdýar. Gülzada, sen Aýzada bilen bileje

işläber. Men kakam bilen ähliňize sowgat taýýarlajak – diýdi. Gülzadajyk hem:

– Kaka, sen ähli zady bulasdyrдыň. Men indi ejeme nähili sowgat taýýarlamaly. Maňa kim kömek eder – diýdi. Myrat aga hem:

– Gyzym-gyzym gyzasyn, gyzymyň saçy uzasyn. Gülzadajan men saňa-da, Aýzada-da kömek ederin – diýip, gyzjagazlaryň hersini bir dyzynyň üstünde oturtdy. Onýançada gapy açylyp, bularyň ejeleri Güljan gelneje gapydan girdi. Çagalaryň hersi bir ýana dargady. Ertesi Şazadajyk mekdebe, Gülzada bilen Aýzada bolsa, çagalar bagyna gitdiler. Mekdepde Şazadajyk 8-nji mart baýramyna öydäki gelin-gyzlara näme sowgat bermelidigi barada oýlanýardy. Ol:

– Men kakamdan kömek soramaýyn, öz sowgademy özüm taýýarlaýyn. Iň gowy sowgat näme bolarka? – diýip pyşyrdaýardy. Birdenem ol partasyndaky duran gündelige gözü düşüp:

– Hä-ä, ýadyma düşdi – diýdi-de, haýdap kitaplaryny okap başlady. Indi habary Gülzada bilen Aýzadadan alalyň. Gülzada hem çagalar bagynda oturan ýerinden pikirlenip otyrdy. Terbiýecisi:

– Çagalar, geliň ejelerimiziň baýramyny gutlamak üçin dürli kagylardan, plastilinlerden şekiljikler ýasalyň – diýdi welin, Gülzadajyk:

– Bildim, men edil şonuň ýaly hem ederin – diýip şatlandı. Bu baýramçylyk Aýzadajygы hem biparh goýmady. Ol ýaşynyň kiçidigine garamazdan, dürli galamlardan ak kagyzyň yüzüne owadanja güller çekişdirdi we ol munuň bilen kanagatlanmady. Yene-de bir zatlaryň ugruna çykdy.

Garaşylan baýramçylyk günü hem ýetip geldi. Myrat aga dükandan birnäçe sowgatlary, gülleri alyp, ýöräp ugrany hem şoldy welin, birdenkä onuň el telefonyna jaň gelip, gyssagly ýagdaýda iş ýerine çagyrdylar. Ol şol goşlary bilen işine baryp, ähli işleri dynyp birýüzli edensoň, kömekçisini ýanyna çagyryp, gapynyň açaryny oňa berdi. Soňra bolsa öýüne gaýtmak üçin ulagyna tarap ýoneldi. Açaryny gözledi, tapmady. Jübülerini çöwrüşdirip, gözläp ugrady:

– Yaňky açarlar bilen garyşyp gidendir – diýip, yzyna, iş

ýerine barsa, kömekçisi eýýäm ol ýerde ýok eken. Oňa jaň etmek üçin el telefonyň gözledi:

– Bü-ýä tüýs bolaýdy. Ähli zatlam iş ottagda galdy. Onuň açary bolsa, kömekçide. Sowgatlar, güller... Jübimde bolsa, kör-köpük ýok. Ählijesi şu gulpuň aňyrsynda – diýip hüňürdäp ugrady. "Belki, entek daşardadır, giden däldir" diýen umyt bilen daşary çykdy. Hiç kim ýok. Bialaç ýagdaýda uly ýola çykdy. Niredendir bir ýerden öz adynyň tutulýanyny eşidip, eýlesine-beýlesine garanjaklady. Görse, ýeňse ýüzünde Güljan gelneje durdy:

– Kakasy, gaty başagaý görünýäň-le, eýgilikmi beri – diýip, Güljan gelneje geňirgendı. Myrat aga hem syr bildirmezlige çalyşdy:

– Hawa, hawa. Ýone kömekcime jaň etmelidim welin, hemme zadym iş ýerimde galaýypdyr – diýdi. Güljan gelneje hem:

– Al, meniň el telefonymdan aýlaý – diýdi. Myrat aga begenip, telefony alany hem şoldy welin, onýança Güljan gelneje:

– Wiý, kakasy telefonyň batareýasy çökdi ahyry. Ýadyma-da düşenok – diýdi.

Myrat aga:

– Şu gün hiç zat ugruna bolmaz, bar zat tersine – diýip, öz-özüne käýindi. Güljan gelneje hem:

– Näme boldy kakasy? – diýdi.

Myrat aga:

– İş otagymyň açaryny kömekcime beripdim. Indem edil häzir ol maňa gerek bolup dur. Almaly-goýmaly kagyzlam bar – diýip, syr bermezlige çalyşdy. Güljan gelneje-de:

– Şu gün sen hiç zady unudaýana dälsiň-dä, kakasy öye irräk geljek diýdiň-ä – diýip, kinaýaly gürledi. Myrat aga bolsa:

– Keýwany, bu günüň nämesi üýteşikmiş. Bu günem ähli günler ýaly geçer gider-dä – diýdi. Güljan gelneje hem öz ýanyndan "Işı ýene maşgaladan wajypmyş, bolduň meň başyma..." diýen äheňde kese bakyp durşuna närazylyk bildirdi:

– Ýeri bolýar-da, çagalar öýde garaşyp oturandyrlar men gideýin – diýdi-de, aňyrdan gelýän ýolagçy awtobusa tarap yöneldi.

Myrat aga howlukmaç bolup, näme ederini bilmän köçeden geçip

barýan ýaşulurak bir adamyny saklady-da gyssagly birine jaň etmelidigini aýdyp, el telefonyny bermekligini haýış etdi. Ol adam hem garşı bolup durman telefony Myrat aga uzatdy. Al saňa gerek bolsa, ol jaň etse-de, aýlanýan belgi jogap berenok. Şol bir diýenini gaýtalap dur: "Abonentiň telefony ölçürlendir ýada ol hyzmat ediş çäginden daşdadyr". Myrat aga ol ýaşuly adama minnetdarlyk bildirip hoşlaşdy. Etjek alajyň ýok. Ol näme ederini bilmän, ahyry hem kömekçisiniň öýlerine gitmeli diýen karara geldi. "Wah-eý, ýöne men olara nädip gideýin maşyn tutmaga-da, awtobusa münmäge-de gara shaýym ýok" diýip pikirlenip ýöräp barýardy. Sagadyna seredip, ädimini barha ýygjamlatdy, soňabaka ylgap ugrady. Esli wagtdan soňra ol barmaly ýerine bardy. Görse, kömekçisi öýünde-de ýok eken.

Myrat aga:

– Men aýtdyma şu gün hiç zat ugruna bolmaz diýip. Diýsimden beter boldy – diýip, haýbatlyrak gepledı. Onýança-da kömekçisi Merediň aýaly aňyrdan geldi. Ol:

– Salam, Myrat aga. Gowumy ýagdaýlaryňz. Mered-ä öýde ýokdy. Häzir geler. Öye girip garaşaýyň – diýdi. Biraz wagtdan soňra Meret hem aňyrdan ýetip geldi. Öýüne girse, başlygy Myrat aga oňa garaşyp otyr eken.

Myrat aga:

– Yzyňda entäbildim ini batyr. Ahyry seni tapdym. İşe baryp gaýtmasa boljak däl. Seni azara goýup hem ýörmezdim welin, maşynymam ýok-da – diýdi.

Meret:

– Myrat aga, siziň beren açarlaryňzyň arasynda ulagyňzyň açarynyň bardygyny görüp, göni işe tarap gitdim. Barsam siz ýok ekeniňiz. Ine-de gelip durşum – diýdi. Bular tirkeşip gitdiler. Ähli zatlaryny alyp, Myrat aga:

– Meret-jan, inim taňryýalkasyn, senem azara goýdum – diýdi.

Meret hem:

– Aýdýanyňyz näme Myrat aga, menem şonda açarlary bereniňizde biraz ünslüräk bolan bolsam hemme zat gül ýaly bolardy – diýdi-de, öz ulagyna tarap ýöredi. Myrat aga ulagyna münüp, öýüne tarap ýelk ýasady. Öýüne ýetende bolsa, ýene bir zady unudan ýaly bolup, ulagyny öwrüp, yzyna gitdi:

– Heý-de, süýjüliksizem bir baýramçylyk bolarmy? – diýip, dükandan tortlaryň birini saýlap aldy. “Ahyry ählizat taýýar bolaýdy öýdýän. Ýatdan çykan zat ýokdur-la” diýip, öýüne gaýtdy. Öýüne baranda bolsa, alan zatlaryny gapyň ýanyna daşap, owadan gülli çemeni eline alyp gapydan girdi. Güljan gelnejä hem oňa seredip, aňk-taňk bolup durdy. Myrat aga:

– Al keýwany, baýramyň gutly bolsun! Hiç zady unudan däldirin görseň – diýdi-de, gül-li çemeni Güljan gelnejä tarap uzatdy. Torty stoluň üstüne goýup, sowgatlary gowşurmaga durdy. Aýzadajyga hem-de Gülezadajyga saçlary ýüpek ýaly seçelenip duran owadanja gurjaklary berdi. Güljan gelnejä bolsa, owadan keteni köýnek sowgat berdi. Indi bolsa çagalaryň gezegi. Olaryň her biri öz sowgatlaryny arkalarynda bukuşyp, ýaýdanyşyp geldiler we başyny Şazada başlady. Ol ejesine öz gündeligini we mekdepde geçirilen labyzly okuw bäsleşiginde berlen hormat hatyny görkezdi. Uýalaryna bol-sa, zähmet sapagynda ýasan surat salmak üçin niyetlenen çarçuwalary sowgat etdi.

Gezek Gülezada ýetdi. Ol çagalar bagynda ýasan şekiljiklerini sowgat etdi. Aýzadajyga bolsa, öz oýnawaçlarynyň arasynda oýnaman täzeligine ýygnap goýan oýnawajyny berdi.

Ähli sowgatlar berildi. Aýzadanyň gezegi ýetdi. Ol tolgunyp-tolgunyp gürläp başlady:

– Eje, eje, aý eje,

Men seň üçin ýeke(e)je –
diýdi-de sägindi we ýene:

– Wi-iý, Sen meň üçin ýekeje,

Eger bezzatlyk etsem,

Gulagymdan çek eje –

diýip, elindäki dürli galamlar bilen ak kagyza çekilen gülli suraty ejesine berdi. Ýene bir suraty bolsa Gülezada berdi. Güljan gelnejäniň gözü ýaşaryp, näme diýjegini bilmedi-de, çagajyklaryny bagryna basdy. Ol hem öz gezeginde gyzjagazlaryna owadan tahýa sowgat berdi.

Birsalym hiç kim hiç zat gürlemedi. Dymışlygy Myrat aga bozdy:

– Çagalar, ejeňiz baýramçylyk palawyny bisiripdir ahyry. Men-ä şu gün iki ýaňa ylgap ajygyp gidipdirin. Bir sygry soýup

berseler hem ýeke özüm boşadardym şu mahal – diýip güldi.
Maşgala saçak başyna ýygnandy. Şazadajyk:

- Eje, bilyäňmi näme men ulalamda kim boljak?
 - Kim boljak oglum?
 - Edil kakam ýaly nebitçi boljak.
 - Bolarsyň oglum, nesip bolsa – diýip, kakasy oglunyň başyny sypady. Çagalaryň hersi bir zat diýyärdi. Gül-zada mugallym boljak diýse, Aýzada ejem ýaly lukman boljak diýyärdi.
- Birdenem Şazada:
- Wiý, eje, sen biziň haýsymyzyň sowgadymyzy has gowy gördün – diýip sorady.

Ejesi:

– Arslan oglum, şır oglum. Heý-de sowgadyňam bir erbedi bolaromy?! Sen haýsy baýramçylyk bolaýsyn ýa doglan gün bolsun, tapawudy ýok, sowgat bermeg-ä aňyrda dursun, iň bärkisi söz bilen gutlanyňda hem seniň şol gutlaýan adamyň monça bolýar. Sebäbi şol adam seniň sowgadyňa däl-de, ony ýadyňa salyp gutlaryňa garaşýar. Bolýar, boş gutlasyň gelmeýän bolsa, onda kiçeňräjik zat hem adamyny bagtly edip biler. Mysal üçin, çöpjagaz ýa-da daşjagaz – diýip güldi.

Onýanca-da Aýzadajyk niredendir bir ýerden bir şahajyk bilen kiçijek daşjagaz tapyp gelip, olary ejesine berip:

– Eje jan, baýramyň bilen – diýip, onuň ýaňagyndan öpdi. Bular Aýzadanyň hereketlerine hezil edip gülüsdiler.

Myrat aga hem:

– Hälden bări Aýzada jan başagaý bolup ylgap ýör diýyän-le, asyl ejesine sowgat taýýarlaýan eken-ä – diýip ýylgyrdy.

Güljan gelneje hem ondan kem galman:

– Senem-ä şu gün az ylgamadyň kakasy. Hälki başagaýlyk iş üçin däl eken-dä, şeýlemi – diýdi. Myrat aga hem gülümsiräp, “hawa” diýyän manyda başyny atdy.

Hoş,Owaz Hekaýalar